ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. декана факультету іноземної філології ЗНУ

_____К.М. Василина__
(підпис) (ініціали та прізвище)
«26» серпня 2026

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до мовознавства

підготовки бакалавра
денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма «*Мова і література (англійська)*»
спеціалізації *В11.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»*
спеціальності *В11 «Філологія»*
галузі знань *В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»*

ВИКЛАДАЧІ: к.філ.н., доцент Голуб Юлія Іванівна

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри англійської філології

Протокол № 1 від "26"серпня 2026 р.
Завідувач кафедри
_____Надточій Н.О.___
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
_____Галуцьких І.А.
(підпис) (ініціали, прізвище)

2026 рік

Зв`язок з викладачами:
E-mail: *Голуб Ю. І. - yuliyagolubzp97@gmail.com*
Сезн ЗНУ повідомлення:
Вступ до мовознавства https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=754
Телефон: *(061) 289-12-59*
Інші засоби зв'язку: *Moodle (форум курсу, приватні повідомлення), Viber, Zoom, Telegramm – за вибором викладача*
Кафедра: *кафедра англійської філології та лінгводидактики, II корпус ЗНУ, ауд. 324*

1. Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Вступ до мовознавства» є:

- Ознайомлення студентів з основними питаннями лінгвістичної науки, їх підготовка до сприймання курсів з теорії англійської мови.

Основними **завданнями** викладання дисципліни «Вступ до мовознавства» є:

- Висвітлити сутнісні проблеми, пов'язані з походженням, розвитком і функціонуванням мови як складної багатомірної системи.
- Підготувати студентів до сприймання курсів з теорії англійської мови.
- Сформувати у студентів вміння і навички необхідні для дослідження мовних явищ.

Місце дисципліни в освітньо-професійній програмі навчання

Курс *«Вступ до мовознавства»* є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Мова та література (англійська)» бакалаврського рівня вищої освіти, спеціалізації В11.02 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська», спеціальності В11 «Філологія», галузі знань В «Гуманітарні науки». Він забезпечує формування компетенцій, необхідних для оволодіння фундаментальною теоретичною базою дисциплін циклу загальної та професійної підготовки, які викладаються на подальших етапах навчання, та для практичної аплікації знань про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. Отже, курс *«Вступ до мовознавства»* є пов'язаним з такими дисциплінами, як «Перша іноземна мова», «Лексикологія першої іноземної мови», «Теоретична граматика першої іноземної мови», «Стилістика першої іноземної мови», «Теорія та практика перекладу».

Очікувані результати навчання

За підсумками вивчення курсу студент повинен **знати**:

- Історію формування лінгвістичних знань.
- Основні теорії походження мови.
- Відношення мови до мислення і суспільства.
- Співвідношення мови і мовлення.
- Особливості системної організації мови.
- Одиниці всіх мовних рівнів та існуючі між ними зв'язки та відношення.
- Внутрішні та зовнішні фактори мовного розвитку.
- Основи типологічної та генеалогічної класифікації мов.
- Основні лінгвістичні терміни.

Студент повинен **вміти**:

- Застосовувати одержані знання до аналізу мовних явищ на матеріалі іноземної та рідної мов.
- Читати спеціальну літературу (наукові статті, монографії), що стосується лінгвістичної проблематики.
- Користуватися словниками різних типів.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	*2*	*3*
Статус дисципліни	**Обов'язкова**	
Семестр	1 -й	1 -й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекції	16 год.	4 год.
Практичні заняття	14 год.	4 год.
Самостійна робота	60 год.	82 год.
Консультації	*1 консультація (2 години) на тиждень за розкладом, дистанційні консультації за домовленістю*	
Вид підсумкового семестрового контролю:	**екзамен**	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=754	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
Програмні компетентності: **ІК.** Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі філологічної освіти у процесі навчання або професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки, проведення досліджень та впровадження інноваційних технологій і характеризується комплексністю, невизначеністю умов і змінюваністю вимог. **ЗК 2.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. **ЗК 5.** Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями. **ЗК 6.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу	*Методи:* Наочні методи (схеми, моделі). Словесні методи (презентації, пояснення, робота з підручником). Практичні методи (творчі завдання, кейси, розробка проектів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія,

інформації з різних джерел. **ЗК 10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, **ЗК 11.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **СК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. **СК 2.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. **СК 3.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється). **СК 4.** Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію та мовну політику. **СК 8.** Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.	створення цікавих ситуацій).
Програмні результати навчання: **ПРН 2.** Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. **ПРН 7.** Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів. **ПРН 8.** Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. **ПРН 10.** Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. **ПРН 12.** Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. **ПРН 16.** Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності. **ПРН 17.** Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.	*Методи контролю і самоконтролю* (усний, письмовий, програмований, практичний). *Самостійно- пошукові методи* (індивідуальна робота, практична робота). *Контрольні заходи:* – відповіді на семінарських заняттях; – тестування; – індивідуальне завдання (ІЗ); – екзамен.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні питання мовознавства

Тема 1. *Мовознавство як наука.*

Об'єкт і предмет мовознавства. Існуючі визначення поняття "мова". Різні підходи до вивчення мовних явищ. Лінгвістичні закономірності і гіпотези. Мовні універсалії.

Фактори, які зумовили вивчення мовних явищ. Історія формування лінгвістичних знань. Філософія мови. Історичне мовознавство. Дескриптивна лінгвістика.

Галузі мовознавства. Загальне, конкретне, прикладне мовознавство. Зв'язок мовознавства з іншими науками. Суміжні дисципліни. Методи дослідження мовних явищ.

Тема 2. *Теорії походження мови.*

Проблема походження мови. Логосична або релігійна теорія. Дискусії філософів античності про назви предметів за домовленістю між людьми або за природою речей. Теорія "Суспільного договору". Лінгвістичні концепції А. Сміта, Ж. Руссо, Т. Гоббса, Е. Кондільяка. Теорія звуконаслідування. Вигукова теорія. Ономатопоетична або звукосимволічна теорія. Трудова або соціальна теорія.

Тема 3. *Знакова природа і функції мови.*

Загальне поняття знака і знакової системи, види знаків їх основні властивості. Види знакових систем і місце мови серед них. Своєрідність мови як знакової системи.

Поліфункціональність лінгвістичної системи. Комунікативна функція мови та її похідні. Мислеоформлююча функція мови та її похідні.

Співвідношення мови і мовлення. Мовленнєва діяльність. Специфічні ознаки мови і мовлення. Форми мовлення. Передумови виникнення письма, етапи його розвитку.

Змістовий модуль 2. Питання внутрішньої лінгвістики

Тема 4. *Фонетика*.

Фонетика як розділ науки про мову. Фізичний, фізіологічний, функціональний аспекти вивчення звуків мовлення.

Просодичні засоби мовлення. Наголос (словесний, фразовий, логічний, емфатичний). Ритміко-мелодійний малюнок мовлення, або інтонація.

Поняття про фонему, її функції. Опозиція фонем. Диференційні та інтегральні ознаки фонем. Сильні та слабкі позиції фонем. Фонема і звук. Варіювання фонем, типи алофонів.

Класифікація звуків мовлення. Система вокалізму та система консонантизму. Критерії класифікації голосних та приголосних звуків.

Фонетичні процеси. Комбінаторні та позиційні зміни звуків в процесі мовлення.

Тема 5. *Система і структура мови.*

Розвиток ідеї мовної системності (найдавніші часи, епоха античності, період середньовіччя, кінець 18 – початок 20 ст). Фактори, які ускладнюють дослідження системної організації мови.

Фундаментальні системні ознаки мови. Співвідношення термінів "система" і " структура". Елементи мовної системи і їх основні властивості. Основні види відношень між мовними елементами (синтагматичні, парадигматичні, варіантні, ієрархічні відношення).

Мовні рівні. Рівні основних одиниць і рівні складових одиниць. Принцип виділення мовних рівнів. Одиниці різних рівнів, їх функції. Лінгвістичні дисципліни, які вивчають різні рівні мовної структури.

Тема 6. *Власне лексикологія та лексична семантика*.

Поняття про лексику і лексикологію. Розділи лексикології. Проблема визначення слова. Специфічні ознаки слова. Слово і лексема.

Лексичне значення слова або лексико-семантичний варіант. Структура лексичного значення. Семантичний трикутник Огдена-Річардса. Типи лексичних значень. Семантична структура слова. Зв'язки між лексико-семантичними варіантами слова. Семантема, семема, сема.

Полісемія. Причини і механізми семантичної деривації. Мотивація і внутрішня форма

слова. Фонетична, словотвірна та семантична мотивація. Етимологічний аналіз слова.

Тема 7. *Мова і мислення.*

Різні аспекти вивчення проблеми співвідношення мови і мислення. Менталістичний та механістичний підходи.

Типи мислення (чуттєво-образне, практично-дійове, поняттєве), їх зв'язок з мовою. Специфічні ознаки мови і мислення. Одиниці мови і мислення. Лінгвістичні категорії і категорії логіки. Теорія лінгвістичної відносності. Семантичні розбіжності між мовами.

Змістовий модуль 3. Питання лексикології та фразеології

Тема 8. *Лексико-семантичні категорії*.

Омонімія. Гомогенні та гетерогенні омоніми. Повні і неповні омоніми. Омофони, омографи, омоформи. Міжмовні омоніми.

Синонімія. Абсолютні і часткові синоніми. Семантичні, стилістичні та семантико-стилістичні синоніми. Синонімічний ряд та його домінанта.

Антонімія. Контрарні, комплементарні, контрадикторні та векторні антоніми. Антонімічні пари. Енантіосемія.

Історичні зміни словникового складу мови. Архаїзми, історизми, неологізми.

Запозичення слів, його причини. Різновиди запозичень. Інтернаціоналізми. Асиміляція запозичених слів.

Тема 9. *Мова і суспільство*.

Мова – специфічне суспільне явище. Історія розвитку ідеї про соціальну природу мови. Співвідношення мови і суспільної свідомості, мови і культури. Взаємовплив суспільного і мовного розвитку і функціонування. Історичні форми існування мови.

Лінгвістична ситуація, її кількісні і якісні параметри. Ендоглосні та екзоглосні ситуації. Білінгвізм. Національно-мовна політика. Особливості функціонування мови на сучасному етапі розвитку суспільства.

Тема 10. *Фразеологія*.

Предмет фразеології. Поняття про фразеологізм, його основні ознаки. Специфіка фразеологічного значення. Функціональне навантаження фразеологічних одиниць у тексті. Національно-культурна маркованість стійких словосполучень. Джерела фразеології.

Класифікація стійких словосполучень. Семантичні типи фразеологізмів. Структурні типи фразеологізмів. Тематичні та стилістичні групи фразеологічних одиниць. Систематизація фразеологізмів за ключовим компонентом.

Проблема перекладу фразеологізмів. Фразеологічні та нефразеологічні способи перекладу стійких словосполучень.

Змістовий модуль 4. Питання словотвору та граматики

Тема 11. *Розвиток мови*.

Змінність як одна із основних властивостей мови. Типи мовних змін. Специфіка розвитку різних рівнів мовної структури.

Внутрішні та зовнішні причини мовного розвитку. Протиріччя в системі мови на всіх її рівнях. Протиріччя між потребами мовців і станом мови. Загальна залежність стану мови від рівня розвитку суспільства і мислення людини.

Поняття про синхронію та діахронію. Синхронічний та діахронічний підходи до вивчення мовних явищ.

Тема 12. *Словотвір*.

Предмет словотвору. Поняття про морфему. Порівняльна характеристика слова та морфеми. Типи морфем. Критерії розрізнення морфем. Основа слова. Непохідні, похідні та твірні основи.

Словотвірне значення слова та словотвірна модель. Продуктивні та непродуктивні словотвірні моделі. Словотвірний ланцюжок, словотвірний ряд, словотвірне гніздо.

Основні способи словотвору. Афіксація. Словоскладання. Скорочення. Конверсія. Зворотний словотвір. Лексико-семантична деривація. Чергування наголосу. Звукозаміна.

Тема 13. *Класифікація мов.*

Існуючі критерії класифікації мов. Ареальна класифікація. Розрізнення мов за функціональним навантаженням.

Типологічна класифікація мов на синтаксичному і морфологічному рівнях. Інкорпоруючі, ізолюючі, аглютинативні, флективні мови. Мови аналітичної і синтетичної будови. Індекс синтетичності. Пасивні, ергативні, номінативні мови.

Тема 14. *Граматика*.

Граматика як наука про граматичну будову мови. Морфологія та синтаксис. Основні граматичні поняття: граматична форма, граматичне значення, граматична категорія, граматична опозиція. Синтетичні та аналітичні способи вираження граматичних значень.

Поняття про частини мови. Критерії виділення частин мови. Основні та службові частини мови. Типи синтаксичних зв'язків. Сурядний, підрядний, предикативний зв’язок. Типи підрядного зв’язку.

Поняття про словосполучення. Типи словосполучень. Валентність слова. Проблема визначення речення. Специфічні ознаки речення. Типи речень. Актуальне членування речення.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	**Назва теми**	**Кількість годин**		**Згідно з розкладом**
		о/д.ф.	**з.ф.**	
1	***2***	***3***	***4***	***5***
Лекція 1	Тема. Мовознавство як наука	2	1	*Тиждень 1*
Практичне заняття 1	Тема. Теорії походження мови	2	0.5	*Тиждень 2*
Самостійна робота	Опрацюйте матеріал лекції 1, випишіть ключові терміни у власний словник. Опрацюйте підручники з вступу до мовознавства та законспектуйте питання практичного заняття 1	8	10	*Тиждень 1-2*
Лекція 2	Тема. Знакова природа і функції мови	2	0.5	*Тиждень 3*
Практичне заняття 2	Тема. Фонетика	2	1	*Тиждень 4*
Самостійна робота	Опрацюйте матеріал лекції 2, випишіть ключові терміни у власний словник. Опрацюйте підручники з вступу до мовознавства та законспектуйте питання практичного заняття 2	8	12	*Тиждень 3-4*

Лекція 3	Тема. Мова і мислення	2	0.5	*Тиждень 5*
Практичне заняття 3	Тема. Власне лексикологія та лексична семантика	2	0.5	*Тиждень 6*
Самостійна робота	Опрацюйте матеріал лекції 3, випишіть ключові терміни у власний словник. Опрацюйте підручники з вступу до мовознавства та законспектуйте питання практичного заняття 3	8	12	*Тиждень 5-6*
Лекція 4	Тема. Мова і суспільство	2	0.5	*Тиждень 7*
Практичне заняття 4	Тема. Лексико-семантичні категорії	2	0.5	*Тиждень 8*
Самостійна робота	Опрацюйте матеріал лекції41, випишіть ключові терміни у власний словник. Опрацюйте підручники з вступу до мовознавства та законспектуйте питання практичного заняття 4	9	12	*Тиждень 7-8*
Лекція 5	Тема. Система і структура мови	2	0.5	*Тиждень 9*
Практичне заняття 5	Тема. Фразеологія	2	0.5	*Тиждень 10*
Самостійна робота	Опрацюйте матеріал лекції 5, випишіть ключові терміни у власний словник. Опрацюйте підручники з вступу до мовознавства та законспектуйте питання практичного заняття 5	9	12	*Тиждень 9-10*
Лекція 6	Тема. Розвиток мови	2	0.5	*Тиждень 11*
Практичне заняття 6	Тема. Словотвір	2	0.5	*Тиждень 12*
Самостійна робота	Опрацюйте матеріал лекції 6, випишіть ключові терміни у власний словник. Опрацюйте підручники з вступу до мовознавства та законспектуйте питання практичного заняття 6	9	12	*Тиждень 11-12*
Лекція 7	Тема. Класифікації мов	4	0.5	*Тиждень 13,15*
Практичне заняття 7	Тема. Граматика	2	0.5	*Тиждень 14*
Самостійна робота	Опрацюйте матеріал лекції 7, випишіть ключові терміни у власний словник. Опрацюйте підручники з вступу до мовознавства та законспектуйте питання практичного заняття 7	9	12	*Тиждень 13-15*
Разом		90	90	

5. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	**2**	**3**	**4**	**5**
1	Усний: відповіді на практичному занятті	Питання для підготовки знаходяться на сторінці в Moodle	Висвітлення всіх аспектів питання. Обов'язкове використання відповідної термінології.	**5**
	Письмовий: Тест	Питання тесту відповідають змісту лекційних та практичних занять ЗМ 1	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 20. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали	**10**
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	**2**			**15**
2	Усний: відповіді на практичному занятті	Питання для підготовки знаходяться на сторінці в Moodle	Висвітлення всіх аспектів питання. Обов'язкове використання відповідної термінології.	**5**
	Письмовий: Тест	Питання тесту відповідають змісту лекційних та практичних занять ЗМ 2	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 20. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали	**10**
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	**2**	…	…	**15**
3	Усний: відповіді на практичному занятті	Питання для підготовки знаходяться на сторінці в Moodle	Висвітлення всіх аспектів питання. Обов'язкове використання відповідної термінології.	**5**
	Письмовий: Тест	Питання тесту відповідають змісту лекційних та практичних занять ЗМ 3	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 20. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали	**10**
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	**2**	…	…	**15**
4	Усний: відповіді на практичному занятті	Питання для підготовки знаходяться на сторінці в Moodle	Висвітлення всіх аспектів питання. Обов'язкове	**5**

			використання відповідної термінології.	
	Письмовий: Тест	Питання тесту відповідають змісту лекційних та практичних занять ЗМ 4	Тестові питання оцінюються: правильно/ неправильно. Кількість питань – 20. Правильна відповідь оцінюється у 0,5 бали	**10**
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	**2**	…	…	**15**
Усього за ЗМ контр. заходів	**8**			**60**

Під час оцінювання усної відповіді враховується:

5 балів	– повне розуміння теоретичного питання та вміння його логічного та аргументованого висвітлення;
	– ілюстрація теоретичних положень прикладами з рідної та англійської мов;
	– використання відповідної лінгвістичної термінології;
	– адекватність реакції на додаткові запитання.
4 бали	– повне розуміння теоретичного питання та вміння його логічного та аргументованого висвітлення;
	– труднощі ілюстрації теоретичних положень прикладами з рідної та англійської мов;
	– помилки при застосуванні теоретичних знань при вирішенні практичних лінгвістичних завдань;
	– використання відповідної лінгвістичної термінології;
	– адекватність реакції на додаткові запитання.
3 бали	– неповне розуміння теоретичного питання та порушення його логічного та аргументованого висвітлення;
	– труднощі ілюстрації теоретичних положень прикладами з рідної та англійської мов;
	– помилки при застосуванні теоретичних знань при вирішенні практичних лінгвістичних завдань;
	– помилки у використанні відповідної лінгвістичної термінології;
	– відсутність реакції на додаткові запитання.
2 бали	– неповне розуміння теоретичного питання та порушення його логічного та аргументованого висвітлення;
	– неможливість ілюстрації теоретичних положень прикладами з рідної та англійської мов;
	– помилки у використанні відповідної лінгвістичної термінології;
	– відсутність реакції на додаткові запитання
1 бал	– нерозуміння теоретичного питання;
	– невміння вирішувати практичні лінгвістичні завдання;
	– помилки у використанні відповідної лінгвістичної термінології;
	– відсутність реакції на додаткові запитання.

Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	**2**	**3**	**4**	**5**
Підсумковий контроль	Екзамен	Усна частина екзаменаційного білета передбачає розгорнуту та обґрунтовану відповідь на два питання (з письмовою фіксацією всіх відповідей у вигляді тез), виконання практичного завдання, а також проходження підсумкового тесту на платформі Moodle. У разі дистанційної форми навчання екзамен проходить через платформу відео конференцій Zoom.	За відповідь на кожне питання екзаменаційного білета студент може отримати до 5 балів, за виконання практичного завдання – до 5 балів, тест – до 5 балів. Разом за екзамен можна отримати до 20 балів. Підсумковий тест складається із 10 питань, які відповідають змісту лекційних та семінарських занять. Правильна відповідь на кожне питання оцінюється в 0,5 бала.	20
	Практичне індивідуальне завдання (ІЗ)	Індивідуальне завдання – виконання 4 практичних завдань (письмово)	ІЗ складається з 4 завдань, за кожне з яких студент може отримати до 5 балів. Зміст завдань та правила їх оформлення знаходяться на сторінці в Moodle.	20
Усього за підсумковий семестровий контроль	**2**			**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	**За шкалою університету**	**За національною шкалою**	
		Екзамен	**Залік**
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Баркасі В. В., Каленюк С.О., Коваленко О .В.Словник лінгвістичних термінів для студентів філологічних факультетів / За ред. С. О. Каленюк. Миколаїв : МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2017. 192 с.
2. Вступ до мовознавства / за ред. І. О. Голубовської. Київ : Видавничий центр «Академія», 2016. 320 с.
3. Голуб Ю. І. Вступ до мовознавства : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія» освітньо-професійної програми «Мова і література (англійська)». Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 90 с.
4. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. Київ : ВЦ «Академія», 2014. 368 с.

Додаткова:

1. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця : Нова книга, 2008. 246 с.
2. Голянич М. І., Стефурак Р. І., Бабій І. О. Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія / за редакцією М. І. Голянич. Івано-Франківськ : Сімик, 2011. 272 с.
3. Загнітко Анатолій. Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни. Донецьк : ДонНУ, 2012. 402 с.
4. Карпенко Ю. А. Вступ до мовознавства. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 336 с.
5. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Вінниця : Нова книга, 2003. 464 с.
6. Левицький А. Е., Сингаївська А. В., Славова Л. Л. Вступ до мовознавства. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 104 с.
7. Паращук В. Ю. Теоретична фонетика англійської мови. Вінниця : Нова книга, 2005. 240 с.
8. Терехова Д. І. Вступ до мовознавства : Навчальний посібник для студентів першого курсу. Полтава : «Полтавський літератор», 2012. 224 с.
9. Харитонов І. К. Теоретична граматика сучасної англійської мови. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. 160 с.
10. Шамаєва Ю. Ю. Лексикологія англійської мови : Конспект лекцій (із завданнями). Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2010. 88 с.
12. Crystal D. English as a Global Language. Cambridge : CUP, 2013. 212 p.
13. Ilienko O. L. English Lexicology : tutorial. Kharkiv : Publishing House I. Ivanchenka, 2020. 218 p.
14. Meyer Ch. F. Introducing English Linguistics. Cambridge : CUP, 2009. 259 p.
15. Nikolenko A. G. English Lexicology : Theory and Practice. Vinnytsya : Nova Knyha, 2007. 528 p.
16. Salzman Z., Stanlaw J. M., Adachi N. Language, culture, and society. An introduction to linguistic anthropology. 5th ed. Boulder, Co : Westview Press. 2017. 489 p.

Інформаційні ресурси:

1. Boers F. Comprehending and Remembering Figurative Idioms. *European Journal of English Studies.* Volume 8. № 3. pp. 375–388. URL: https://doi.org/10.1080/1382557042000277449
2. D. Crystal's official website. URL : https://www.davidcrystal.com/GBR/David-Crystal
3. Introduction: The Field of Contact Linguistics. http://www.blackwellpublishing.com/content/BPL_Images/Content_store/Sample_Chapter/0631212507/Winford-001.pdf
4. Miestamo M. Linguistic Diversity and Complexity. URL : https://www.mv.helsinki.fi/home/matmies/publications/03_Miestamo_2017_2.pdf
5. Most Spoken Languages in the World. URL : https://www.babbel.com/en/magazine/the-10-most-spoken-languages-in-the-world
6. Murata, K. A Cross-cultural approach to the Analysis of Conversation and its Implications for Language Pedagogy. URL: https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/10006568/1/DX187263_1.pdf
7. Noonan M. Genetic Classification and Language Contact. URL: https://core.ac.uk/download/pdf/33413319.pdf
8. The Virtual Linguistic Campus. URL: https://oer-vlc.de/

9. ThoughtCo (reference site with expert-created education content). URL : https://www.thoughtco.com/english
10. The Effect of New Technologies on English. URL : https://www.youtube.com/watch?v=qVqcoB798Is
11. The Future of Language. URL : https://www.youtube.com/watch?v=_vDL1L8YJ6s

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущенні завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття.
Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять користуватися мобільними телефонами, ноутбуками, планшетами та іншими персональними гаджетами можна тільки і виключно в навчальних цілях (уточнення дефініцій, правопису, вимови, отримання інформації, необхідність в якій з'явилася по ходу заняття).

Всі гаджети та телефони повинні бути переведені в режим «без звуку» ДО початку заняття!

Під час виконання контрольних заходів (поточних або підсумкових), а також на екзамені користування електронними засобами (включаючи словники) заборонено.

У разі порушення цих правил, результати будуть анульовані.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Комунікація відбувається також через Viber, Skype, Zoom.

Важливі повідомлення загального характеру розміщуються викладачем на форумі курсу в Moodle або ж в групі Viber, Skype. Там же можна розміщувати персональні запити.

Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Для оперативного отримання повідомлень, будь ласка, не забувайте повідомляти викладачів про зміну номеру вашого телефону або ж електронну адресу, а також переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим,негайно напишіть повідомлення викладачу на Вайбер або ж направте електронного листа з позначкою «Важливо» на електронну адресу викладача (зазначені на початку силабуса). У повідомленні або листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

Комунікація в умовах дистанційної роботи

Заходити до онлайн конференції потрібно під своїми справжніми власними іменами.

Під час заняття камера і мікрофон повинні бути ввімкнуті, якщо не зазначено інше.

Під час занять онлайн необхідно дотримуватися етикету спілкування та дрес-коду.

Під час занять онлайн стороннім бути присутніми заборонено!

Політика академічної доброчесності

Які заходи перевірки на плагіат будуть вжиті викладачем? Які санкції будуть застосовані до студентів, що вдалися до списування, плагіату чи інших проявів недоброчесної поведінки? Надати посилання на приклади оформлення цитувань, посилань на авторів фото, ілюстрацій тощо.

При виконанні будь-якого завдання ви повинні дотримуватися Статті 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про Освіту» (URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3), а також Кодексу академічної доброчесності ЗНУ (URL: https://www.znu.edu.ua/docs/kodeks_akadem__chnoyi_dobrochesnost___.pdf).

Це означає *неприпустимість плагіату* у письмових та усних роботах, які ви будете виконувати. Для перевірки робіт на наявність плагіату викладачі використовують спеціальні програмні продукти.

Що таке плагіат?

Це копіювання чужого тексту або чужих результатів, компіляція (змішування) декількох чужих текстів без зазначення авторів і без посилань на джерело.

Використання чужого тексту з власними «вкрапленнями» або ж перефразування чужого тексту без зазначення автора також вважається плагіатом.

Плагіатом вважається також використання без посилань малюнків, фото, оформлення слайдів, якщо вони не є власними, зробленими вами самостійно.

Більш детально про всі вияви плагіату можна прочитати в «Методичних рекомендаціях для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності» за посиланням URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf

Як правильно оформити цитування або використання чужих матеріалів?

За прикладом того, як правильно оформляти цитування та посилання, звертайтесь до «Методичні рекомендації до написання, оформлення та захисту курсових робіт та кваліфікаційних робіт магістра» за посиланням URL:

https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=17488

Якщо ви сумніваєтесь в тому, чи потрібно ставити посилання в окремих випадках, проконсультуйтесь із викладачем.

Використання плагіату в роботах має наслідком або суттєве зниження оцінки (якщо випадки плагіату є поодинокими), або ж відхилення роботи без оцінки взагалі (якщо вся робота – це плагіат).

Пам'ятайте, що *Wikipedia* і ресурси, подібні до неї, не є академічним валідним науковим джерелом. Неприпустимим є також використання електронних баз рефератів та письмових робіт на кшталт *Studopedia.org* , *allref.com.ua* та інших.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ https://lnk.ua/gk4x2wkVy .

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://lnk.ua/9MVwgEpVz .

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://lnk.ua/EYNg6GpVZ .
Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://lnk.ua/QRVdWGwe3; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://lnk.ua/3R4avGqeJ.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://lnk.ua/5pVJr17VP.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: https://library.znu.edu.ua/. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): https://moodle.znu.edu.ua/.
Посилання для відновлення паролю: https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ:

https://sites.znu.edu.ua/child-advance/.